

IV.

TRONDHJEM I SEILSKIBSFARTENS TID 1800—1850

Forholdene begynte å bedres i 30—40-årene. Krakket etter Napoleonskrigene, pengefallet og de forskjellige politiske oppgjør omkring 1814 var iallfall delvis overvunnet.

Landets selvstendige regjeringsadministrasjon hadde begynt å virke og nye organer kom næringslivet til hjelp.

I 1820 blev Trondhjems børs stiftet, i 1823 fikk byen sin sparebank, i 1832 blev Lerens Chromfabrik startet og i 1838 åpnet staten postrute med D/S «Prins Gustav» mellom Trondhjem og Tromsø.

Guldalingene og Bynesingene kjørte med 500 hester varer og proviant op til bergstaden Røros og returnerte til Trondhjem med sine dyrebare kobberlass.

Selbyggerne brøt sig frem nedover stigen i Klæbu og videre til byen med sine tunge kvernstener, som også var en stor og nyttig omsetningsartikkel i den tid.

I omhandlede tidsrum hadde Trondhjem ca. 275 forretningsdrivende. — 45 grosserere, 82 kjøbmenn, 48 handlere — 34 kremmere og 63 høkkerter.

Byens handelsflåte talte ca. 400 skib og fartøier som formidlet handelstrafikken på utlandet og de viktigste handelsplasser på den norske kyst. For å komme inn i nevnte periodes kommersielle og økonomiske forhold, er det videre nødvendig å stifte bekjentskap med en rekke trønderske kjøbmenn og redere som i slutten av det 18de og i begynnelsen av det 19de århundre inntok en ledende stilling, og har etterlatt sig minnesmerker, der vidner om virkelyst, dyktighet og opofrelse.

Handelsslekten Nissen.

I 1725 — den 25. januar møtte Nils Hansen Nissen på Trondhjems Raadhus og efter å ha erholdt borgerskap «avlagde sin underdanigste ed, som kjøb- og handelsmand her paa stedet».

Den 19. november samme år blev han gift med Johanne Christine Lind (født 7. desember 1705) efter at han den 13. oktober samme år hadde kjøpt gård med have i Prinsens gate. (Nu Prinsens gate 61 — Bauckgården). Han drev vesentlig handel med isenkramvarer og hvad dertil hører, klæde og andre tøier samt vin, likeledes eiet han parter i et par av byens skib.

Han var også en del år kaptein og chef for et av byens borgerkompanier. I sitt ekteskap med Johanne Lind hadde han 6 barn — 2 sønner og 4 døtre av hvilke 4 vokste op.

1) Den eldste var legatstifteren Hans Nissen som senere vil bli omtalt.

2) Anna Marie Nissen (1728—1797) gift med kjøbmann Christoffer Bendix Heide (d. 1774).

3) Christine Nissen (1734—1778) gift med politimester og rådmann Søren Madsen Næbel (d. 1780).

4) Martinus Lind Nissen (1744—1795), justisråd og rådmann. Grunnla i 1767 Trondhjems Adressekontor og den fremdeles utkomne «Adresseavisen».

Nils Nissens hustru døde 1760 og han selv i 1763.

Legatstifteren Hans Nissen.

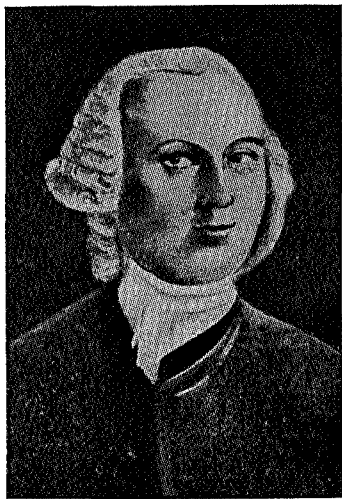
Like i nærheten av Frue kirkes langvegg på sydsiden mot parken står en gammel malmstøtte med følgende inskripsjon: «Hans Nissen og hustru erindres av efterslekten».

Denne støtte er i sin tid reist for å bevare minnet om den store velgjører og hans hustru. Hans Nilsen Nissen var født 5. august 1727.

I 1745 reiste han til byen Dublin i Irland, med hvilken by Trondhjem den gang stod i livlig handelsforbindelse. Efter 1¼ års opphold vendte han tilbake til sin fødeby.

Den 29. mai 1750 blev Hans Nissen gift med Maren Boysen, som var født i 1724. Hennes foreldre var kjøbmann Didrik Boysen (1681—1751) og Mette Elisabeth Drejer (1687—1759).

Ekteparet tok opphold i gården Ravnkloa som var kjøpt av Boy Petersen for 825 riksdaler.

Hans Nissen.
1727—1807.

Nevnte gård stod mellom Chr. Thaulow og Emil Grønnings gårder og er nu opsatt på bygningsmuseets grunn ved Vullumsgården.

Hans Nissen var sikkert en selvstendig og bestemt mann, som hadde tro på sig selv. Han arvet 3000 riksdaler etter sine foreldre, dette beløp skjenket han bort til byens fattighus og motiverte sin beslutning med at han vilde klare sig selv uten støtte fra noe hold.

I sin gård Ravnkloa begynte Hans Nissen i 1750 en liten forretning etter at han på en reise til Holland «uten sin fars understøttelse eller anbefaling» hadde skaffet sig den fornødne kreditt».

Av Kristian Korens bok om Hans Nissen og hustrus stiftelse og arbeidshus sees, at Hans Nissen i begynnelsen drev en særdeles beskjedne handel med farvevarer, garn, tråd, nåler, vindusglass og andre mindre kostbare artikler såsom simple kramvarer for almuesmannen.

Nissen var også en smule interessert i skibsfart og eiet parter i galiotskibet «Jomfru Maria».

Forretningen blev nok gjennom årene utvidet og han averterer i 1770—1780 forskjellige slags varer, som gammel rum, kirsebærvin, beste sort florentinolje og alm. bomolje, sydfruktur — mandler — fiken, engelsk havregryn, god mjød, blå nauting — vin- og øl-glass — saltkar, karaffer, flasker, sylteglass og andre glassvarer.

Man kan se i hans gård på Sverresborg at butikken var liten og krøbel. Publikum fikk ikke komme inn, men måtte nøie sig med å få de kjøpte varer levert ut gjennom en luke i byslaget.

Til tross for de primitive lokaler handlet Hans Nissen godt og blev en rik mann.

I sine eldre år drev Nissen også omsetning av gårder og eiendommer og i forbindelse dermed adskillig bankierforretning.

Ved sin død 15. august 1807 var han eier av 183 pantobligasjoner til et samlet beløp av 67,831 riksdaler, 16 skilling (kr. 217,082.08).

Hans Nissens hustru Maren Boysen døde 26. april 1787. Deres ekteskap var barnløst.

Allerede 4. juli samme år skrev han sitt testamente. Til dette føiet han i årenes løp 9 kodicillier.

Av testamentets innhold ser man også, at hans livsopfatning hadde hatt innflydelse. Han vilde at alle mennesker skulde klare sig selv, og derfor skjenket han stordelen av sin formue til en stiftelse, som spesielt skulde ha til opgave å skaffe beskjeftigelse og lærdom til ledige og arbeidsløse mennesker.

Hans Nissen og hustrus stiftelse og arbeidshus eier nu en kapitalformue på kr. 730,000.00.

Foruten gaven til nevnte arbeidsstiftelse, gav han bort betydelige beløp til folkeskolene og andre kulturelle og filantropiske formål. Således 1000 riksdaler til Prinsesse Charlotte Amalies barnestiftelse.

Til folkeskolene i Frue sogn 1000, Domkirkens sogn 300, Ilens 100 og Lade sogns 100 riksdaler.

Til en kjøbmansbørs i Trondhjem 1200 riksdaler. Til Christiansborgs slotts gjenopførelse 500 riksdaler. Til brandlidte i København 1795 200 riksdaler.

I anledning av hundreårsdagen for Hans Nissens død — den 15. august 1907 — blev det store monument som står i Frue kirkes park reist.

Trondhjems Børs.

Ved børsforretninger forståes den art av omsetningsvirksomhet, som opstår derved at kjøpere og selgere til fastsatt tid trer sammen i et dertil bestemt lokale (Børssal) for under fri konkurranse hvad tilbud og efterspørsel angår å skape omsetning av varepartier, aktier og andre verdipapirer samt bestemme priser og kurser osv.

Børsinstitusjonens opprinnelse skriver sig fra byen Brügge i Vest Flandern, som i det 14.—15.—16. århundre var den viktigste sjøhandelsby i nord Europa.

Her møttes kjøbmenn fra Italia, England, Hansastæderne og Skandinavia for å kjøpe og selge varer.

I denne by holdt de forskjellige kjøbmenn til huse hos det mektige meglerfirma van den Burse, som hadde sitt våben smykket med 3 pengepunger.

Senere i tiden blev det også i andre land og byer opprettet faste møtesteder for kjøbmenn og meglere, som blev kalt børs efter det flanderske meglerhus Burse.

Første gang man finner spørsmålet nevnt om å opprette børs i Trondhjem er, at kjøbmann Hans Nissen i første kodicil i sitt testamente (1. desember 1792) skjenket 1200 riksdaler til en kjøbmannsbørs i Trondhjem.

Det er meget mulig at den slue kjøbmann i Ravnkloa under sine reiser i Irland og Nederlandene hadde satt sig inn i børslivet der nede, og derved fått idéen til å legatere penger til en børs i sin fødeby.

Trondhjems børs blev stiftet ifølge kongelig resolusjon av 25. oktober 1819 og åpnet 3. januar 1830.

De menn som optok arbeidet for å få børsen opprettet kjenner vi av seilskibsredernes biografier og skal derfor innskrenke oss til å nevne mennenes navn:

J. Møllman Lysholm, Herman Hoë, konsul Lorentz Johannsen, Jacob Schavland Gram, Jac. Oxholm, Peter Schmidt (Eidsvoldsmannen), E. Wensell, Johan Christian Wildhagen, Hans Brun, Herm. Garmann.

Den første børskomité var: Konsul Lorentz Johannsen, J. Møllman Lysholm, Hans Geelmuyden.

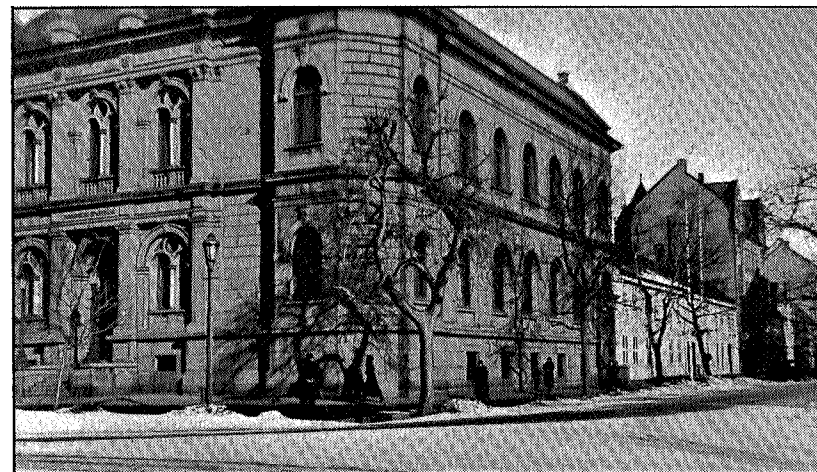
Følgende menn har innehatt stillingen som børskommissær ved Trondhjems Børs:

Johan Fr. Oxholm, Eidsvoldsmann Peter Schmidt, grosserer Jens Nicolay Jenssen, konsul Hans Peter Jenssen, konsul Anthon Mathias Jenssen, konsul Anton Jenssen jr. Stillingen innehas nu av sistnevntes sønn, konsul Erling Jenssen.

Trondhjems Sparebank.

Der oppe på de gamle sagatomter, hvor Magnus den Gode og Harald Hårdråde bygget kongsgård og kirker, står nu Trondhjems Sparebanks monumentale bygning, som med sine to runde tårn og kraftig renhuggede veggflater minner oss om en ridderborg fra middelalderen.

Kun 6 år efter at Norges Banks hovedsete var grunnlagt i

Trondhjems Sparebank og de Lysholmske gårder.

Trondhjem, kom Trondhjems Sparebank som blev stiftet den 26. mai 1823, og har således nu bestått 112 år.

Sparebankens historie er skrevet og vi skal aldeles ikke innlate oss på detaljer, men efter som at banken er et barn av seilskibsfartens glanstid, må det være oss tillatt å stoppe et øieblikk ved dette institutt som gjennom tidene har vokset op til byens mektigste institusjon.

Ved nyttårstider (1823) satt 5 av byens kloke borgere og diskuterte en stor og viktig sak — mennene hadde konstituert sig som bankkomité og optatt arbeidet for å få starte en sparebank i byen.

Disse 5 borgere var stiftsoverrettsassessor Jacob Roll, prost Eiler Rosenvinge Kaurin, pastor Nils Stockflet Schultz, grosserer Lorentz Johannsen og grosserer Johan Møllman Lysholm.

Nevnte 5 menn som innen sin midte hadde tegnet 140 speciedaler, innsendte i Adresseavisen den 28. mars en opfordring til byens borgere om å tegne bidrag til grunnfond for en sparebank.

39 borgere etterkom opfordringen og tegnet til sammen 1456 speciedaler, når hertil kom de 140 speciedaler, som innbyderne hadde ydet, blev grunnfondet 1596 speciedaler, som efter den tids forhold var et stort beløp.

Byens 4 største seilskibsredere ydet til sammen 600 speciedaler, nemlig Henrick Meincke 200, C. A. Lorck 200, Hans Knudtzon 100 og Herman Hoë 100 spdl.

Samtlige nedenfornevnte 44 bidragsydere møtte på byens gamle

rådhus den 26. mai 1823 og samme dag blev Trondhjems Sparebank skapt.

De 44 bidragsydere var:

Skibsrederne Henrick Meincke, C. A. Lorck, etatsråd Hans Knudtzon, Herman Hoë, Fredrik Bing, Hans Wingaard Finne, Jacob Schavland Gram, Herman Garmann, Hans Peter Jenssen, Nicolay Jenssen, Peter A. Hansen, H. T. Knudtzon, Hilmar Meincke.

Grossererne Hans Brun, Jacob J. Carstens, Johan Holck, Christian Knudtzon, Johan Møllman Lysholm, Lorentz Johannsen, Peter Schmidt, Michael Ursin, Carsten Wensell, kjøbmennene Bernh. Moe og Arnt Solem.

Konsul Lorentz Lorck, bankdirektør Jacob Oxholm.

Assessor Jacob Roll, bankdirektør Johan C. Wildhagen, assessor Balthazar Schmitler, pastor Henrik Angell, stiftsprost Jonas Angell, lærer Lorentz Angell, sogneprest Hans Arentz, byfogd Carl Valentin Falsen, kobberslager Johan Bergh, assessor C. Hersleb Horneman, — forstander Paul Iversen, pastor Eiler R. Kaurin, tollinspektør Hartvig M. Lassen, prokurator Henrich Lysholm, rittmester Ludvig Must, regimentskirurg Adolf Prøet, brigadelæge Gottlieb C. Roll, pastor Nils S. Schultz.

I det konstituerende møte 26. mai valgtes følgende herrer av bidragsyderne til bankens første direksjon:

Etatsråd Hans Knudtzon, assessor Jacob Roll, grosserer Johan Møllman Lysholm, grosserer Lorentz Johannsen, assessor Hersleb Horneman, grosserer Hans Brun, byfogd Carl V. Falsen, grosserer Herman Garmann, konsul Lorentz Lorck.

De øvrige 35 bidragsydere dannet bankens forstanderskap.

Banken begynte sin virksomhet straks efter stiftelsen og det ser ut som direksjonen hadde satt sig til opgave å skape et sterkt og grunnsolid institutt.

All fortjeneste skulde tillegges grunnfondet og utgifter måtte undgås.

Banken fikk gratis hus i børsens lokaler, Kjøbmannsgaten 40. Direksjonens medlemmer utførte i en rekke av år alt arbeide uten godtgjørelse, og det sees sogar at direksjonens formann assessor Roll også i 7 år personlig hadde utlagt portoen for bankens brev.

Konsul Lorentz Johannsen som i mange år var både direktør, kasserer og bokholder, utførte også dette arbeide gratis.

I anledning 100-årsjubileet i 1923 utgav Sparebanken en beretning over bankens historie og utvikling i de forløpne 100 år. Dette rikt illustrerte praktverk er forfattet av Aagot Daae og verkets tekst og innhold er stort sett et konsist vidnesbyrd om at dyktige og opofrende menns arbeide kan skape store og omfattende resultater til gagn for land og folk.

Trondhjems Sparebank som bank og dens betydning som pengeinstitusjon for by og bygd er så velkjent at det er unødvendig å komme inn på dette tema, men derimot skal vi til orientering omkring bankens historie nevne noen spredte tall.

Som foran nevnt startet banken i 1823 med en kapital på 1596 spd. (kr. 6,384.00).

Innskuddene begynte straks å løpe inn og i 1829 var innskuddskapitalen vokset til kr. 360,000.00 — i 1837 til 1 million, i 1842 til 2, 1844 til 3, 1854 til 4, 1872 til 5, 1873 til 6, 1898 til 10 millioner kroner.

I begynnelsen av det 20. århundre økedes forvaltningskapitalen med stormskritt — og var således i 1908 nådd 18 millioner, 1918 til 34, 1920 til 47, 1922 til 61, 1933 til 65 millioner kroner.

Trondhjems Sparebank

som velgjører.

Av sine årlige overskudd har Sparebanken gjennom 87 år skjenket bort betydelige kapitaler og utvist en enestående velgjørenhet til støtte for en hel rekke forskjellige merkantile, videnskapelige, kulturelle, sanitære og filantropiske organisasjoner. Til sådanne øiemed har banken skjenket bort ca. kr. 2,300,000.00.

I firttiårene var det en liten flokk norske menn som optok et iherdig arbeide for å få Trondhjems Domkirke restaurert, men det tok lang tid før statsmaktene vilde bevilge penger til dette øiemed.

I 1872 bevilget Stortinget endelig efter megen overveielse 7000 spd. årlig i 10 år på betingelse av at Trondhjems by stillet til disposisjon 3000 spd. årlig i like mange år.

Domkirkens skjebne var nu helt avhengig av om byen kunde skaffe nevnte beløp.

30,000 spd. var i den tid en hel kapital som var vanskelig å skaffe, men heldigvis hadde byen en rik institusjon ledet av fremsynte menn, som forstod hvilken kulturverdi det vilde være å få Domkirken gjenreist i sin fordums glans, denne institusjon var Trondhjems Sparebank, som bevilget beløpet og derved var påbe-

gynnelsen av Domkirkens restaurering sikret. Fra og med 1872 har Sparebanken uavbrutt hvert år skjenket Domkirken store beløp — ialt tilsammen en million tre hundre tusen kroner.

Når Domkirken er gjenreist fra en ruin, til en av verdens skjønneste katedraler, så har Trondhjems Sparebank en stor andel i æren av at dette er skjedd.

I alt har Trondhjems Sparebank gitt bort ca. kr. 3,600,000.00.

Familien Lysholm.

Like ved Trondhjems Sparebanks bygning til Søndre gate ligger de to tvillinggårder — Kongens gate 4 b og Søndre gate 4 a.

Disse to eiendommer var oprinnelig en gård, og tilhørte familien Lysholm i tiden 1759—1828.

Her hadde også det gamle Lysholmske handelshus sine kontorer.

Gjennom 180 år har slekten Lysholm vært knyttet til Trondhjems forretningsliv og flere av Lysholmerne har på mange områder vært foregangsmenn, spesielt på industriens område.

Familiens trønderske stamfar kanselierråd og grosserer **Henrik Lysholm** var født i 1724. Han grunnla omkring 1750 det Lysholmske handelshus i Trondhjem.

Gift i 1755 med Anna Catharina Tønder (1735—1804). Han eiet forannevnte eiendommer i Søndre gate samt gården Sluppen i Strinda.

Henrik Lysholm døde i 1770 46 år gammel.

Av hans barn var to forretningsmenn i Trondhjem: Stadshauptmann og justisråd Nicolai Lysholm (1761—1814), gift 1787 med Martha Bernhoff. Eiet gård nr. 20 i Kjøbmansgaten.

Grosserer Johan Mølman Lysholm (1763—1839), gift med Cecilie Catharine Fabricius.

I 1774 blev enkefru Anna C. Lysholm gift med justisråd og grosserer

Henrik Lysholm.
Kanselierråd og grosserer.
1724—1770.

Alexander Hammond Friedlieb (1751—1792). (Riksarkivar Koren sier at fru Lysholm hadde stått fadder ved sin siste manns dåp). Hennes forannevnte to sønner av første ekteskap — Nicolai og J. M. Lysholm — blev nu optatt som kompanjonger i stoffarens firma Alexander Friedlieb & Co.

Under dette firmas navn drev brødrene Lysholm i slutten av det 18de og i begynnelsen av det 19de århundre en meget stor og omfattende forretning.

Jens Kraft skriver følgende om de Lysholmske fabrikker:

«Fabrikken Lysholmsminde er anlagt ved en bugt i Trondhjemsfjorden — paa gaarden Defles grund en kort mil fra Trondhjem. Her blev først paabegyndt et trankokeri i 1791 i anledning av det store sildfiske som nogle aar hadde fundet sted i Trondhjemsfjorden. Men da fiskeriene kort efter igjen ophørte og kun ubetydelig del sild leveredes til Trankokeriet, kjøbte brødrene Nicolai og Johan Mølmann Lysholm de øvrige interessenters anpart og indrettet et sæpesyderi.

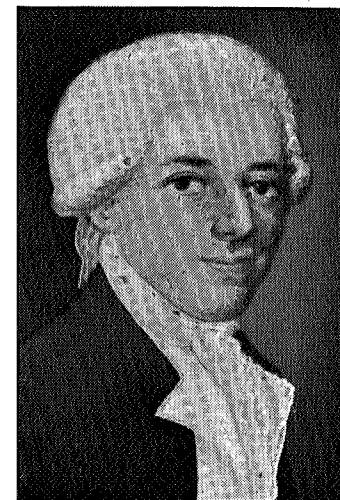
Efter haanden gjordes anlæg og apparater anskaffedes for i det store at kunde forædle allehaande raa naturprodukter, som skulde undergaa stampning, maling, røstning, blanding, utslutning, indampning, christallisation, smeltning, tørring eller calcinering.

Saaledes blev fabrikken et chemisk laboratorium en gros. Her findes tre kjedler indmurede. Videre 5 pander av støpt jern, samt to blypander med videre. Blandt de mekaniske indretninger utmerker sig møllen der drives med heste og hvis maskiner er to store kværner med sigt, 4 stamper med sigt, en blandingsmaskine og en raspe.

Endelig har fabrikken to calcinerovner og en saltpeterlade.

De varer herpaa leveres er grøn oliesæpe, hvid og marmorert stangsæpe, velluktende sæpeartikler, rafinert bordsalt, forskjellige farvestoffe, calcinert potaske og nogle alcaliske salter».

Dette fabrikanlegg blev grunnlagt i 1793, kostet i ferdig stand

Nicolai Lysholm.
Justisråd og grosserer.
1761—1814.

ca. 100,000 riksdaler, og var et av landets første og største anlegg i sin branche.

Som hovedinteressenter var brødrene Lysholm med og startet Trondhjems Handel og Fiskerietablisement på Hundholmen i Nordland 1802—03.

Dette tiltak var også et meget betydelig foretagende som blev startet for å eksportere fiskevarer direkte til utlandet.

På grunn av de dårlige tider som inntraff i de nærmeste år efter starten, bragte etablisementet et negativt resultat for interessentene, men hadde dog sin store betydning. Stedet var skapt som eksporthavn og i 1816 blev kjøpstaden Bodø anlagt på Hundholmen.

Firmaet Lysholm var også interessert i rederibedrift og eiet flere skib. Av disse var bark «Einar Tambarskjelver» et av husets største. Denne skute var bygget i Hudiksvall i 1782 — ført av kaptein Ole T. Beoye.

Brigg «Thore Hund» — ført av kaptein Nils Hansen — seilte i sin tid med fiskevarer fra Hundholmen til spanske havner.

Huset Lysholm drev eksport av fiskevarer, importerte kolonial, kaffe og sydfruktur og var interessert i bergverksdrift, og medeiere i Røros og Ytterøens Kobberværker.

Justisråd Nicolai Lysholm døde i 1814. Han var spesielt industrimann — teknikker, kjemiker og ledet firmaets industrielle affærer.

Johan Mølmann Lysholm overlevde sin bror i 25 år og døde først i 1839. Han var en av byens mest patriotiske borgere og nedla et stort arbeide både i byens og fedrelandets tjeneste.

Var en av de første menn som tok op arbeidet for å få Trondhjems Børs og Trondhjems Sparebank opprettet. Blev valgt til stortingsmann i 1818 og 1821.

Johan Mølmann Lysholm var ridder av Danebrogsordenen, som var en meget sjelden utmerkelse i den tid.

Jørgen B. Lysholm.
Fabrikkeier.
1796—1843.

Jørgen B. Lysholm.

(1796—1843)

sønn av justisråd Nicolai Lysholm og hustru Martha Angell Bernhoff. Han var også industrimann — kjøpte de av sin far og onkel grunnlagte fabrikklegg Lysholmsminde og startet i 1821 den kjente bedrift Jørgen B. Lysholms brenderi og destillasjonsfabrikk i Strandgaten 26. Eiet gården Brøset i Strinda.

Konsul Olaus Krabbe Lysholm.

(1830—1894).

Ovennevntes sønn fortsatte sin fars forretninger og drev samme op til et av byens største og rikeste hus.

Olaus Lysholm var Nederlandsk vicekonsul.

Han deltok ikke i det offentlige liv, men hadde en levende interesse for kunst og støttet kunstnerne, likeledes hadde han interesse for forsvarssaken og skjenket kr. 10,000.00 til denne sak.

Bjarne Lysholm.

Læge — dr. philos. — videnskapsmann — født 26. april 1861, sønn av konsul Olaus Lysholm.

Student 1879, tok medisinsk embedseksamen 1887. Praktiserte som læge en kort tid i Sioux City Iowa — U. S. A. Nedsatte sig som doktor i Lerdal 1888, reservelæge ved Trondhjems sykehus 1891—1894.

Efter sin fars død (1894) gikk han inn som chef for firmaet Jørgen B. Lysholm.

I 1911 solgte han forretningen til et aktieselskap og trakk sig tilbake fra forretningslivet for å dyrke videnskapelig forskning som har vært hans livsopgave.

Dr. Lysholm har innehatt den meget krevende stilling som preses i det Kongelige Norske Videnskabernes Selskab og er nu selskapets æresmedlem. Blev i 1911 utnevnt til ridder av St. Olavsordenen for videnskapelig fortjeneste.

Dr. Lysholm har vært besjelet av sterke kunstneriske interesser og har også på dette område ydet sin by megen støtte, spesielt som formann i styret for Trondhjems Kunstforening og som formann i direksjonen for Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum.

Dr. Lysholm har også viet musikklivets interesser sin oppmerk-

somhet ved å skjenke et legat på kr. 15,000.00, hvis renter skal være til støtte for symfoniorkestret i Trondhjem.

Ingeniør Olaus Krabbe Lysholm.

Født 19. april 1895, sønn av dr. Lysholm, kontorchef ved aktieselskapet E. C. Dahls Bryggeri. Han er 6. generasjon av familien Lysholm som er optatt i Trondhjems merkantile liv.

J. F. Roshauw

(1785—1871)

drev handelsforretning i begynnelsen av det 19de århundre. Bodde i Strandgaten nr. 1. Gift i 1813 med Wilhelmine Testmann. Var verge for Domkirken i 24 år. Hadde i sitt ekteskap en datter, Anna Christine, gift med konsul Helmer Lundgreen.

Roshauw eiet den vakre gård «Follo» i Orkdalen og her bodde han på sine eldre dager.

Han eiet også to fartøier, skonnert «Mina Testmann» (J. F. Busch — J. L. Strand), jekt «Fortuna» (Joh. Lorentsen).

Kjøbmann Joh. Lorentsen.

Handelsmann i Trondhjem i tiden 1805—1830. Eiet gård i Kjøbmannsgaten og hadde to skib, brigg «Karen Christine» (A. Laustrup) (opkalt efter rederens hustru Karen Christine Sommer), skonnert «Opreisningen» (M. E. Pohl).

Kjøbmann B. Engelsen

drev forretning i Trondhjem ca. 35 år. Eiet gård nr. 14 i Dronningens gate, samt Sluppen i Strinda. Gift med Catharina Gadebusch. Var reder for et skib. Skonnert «Marie Bergitte» (Joh. F. Dahl).

H. J. Fhermann

var i begynnelsen av det forrige århundre skibsfører og førte skibet «Venskapsminde» tilhørende H. J. Sommers rederi.

Sluttet med sjøen i 1830 og startet samme år forretning i egen gård, Strandgaten. (Nu Olav Tryggvessøns gate 3). Kjøpte i samme tid brygge nr. 34 i Kjøbmannsgaten. Drev også handelsfart

på Nordland og var reder for 3 skuter. Bark «Spekulasjon» (A. Bjørn-Melberg), jekt «Den gode Hensigt» (H. Christiansen), jekt «Brødrene» (H. Beyer).

Tørres Eid

var kjøbmann og skibsreder omkring 1790—1818. Eiet skibsverft som lå på Øvre Baklandet. Drev eksport av trelast og tørrfisk og import av forskjellige utenlandske varer.

Av tollprotokollene for 1810—1818 fremgår at han hadde følgende tre skib som var disponert på diverse europeiske havner: Brigg «Anna Bruun» (kapt. Søren Hansen), brigg «Portland», fregatt «Maren Christine» (kapt. H. H. Tothammer).

Tørres Eid døde i 1847.

Handelsslekten Lundgreen.

Familien Lundgreen som i over 100 år drev store forretninger i Trondhjem er nu utdødd på mannssiden, men har efterlatt sig mange minner i byen.

Familiens stamfar, Mattias M. Lundgreen, var født i Flensburg i 1775, — døde i Trondhjem 1831. Han var skibsfører og førte i flere år briggen «Enigheten» av Trondhjem.

Lundgreensgården ved Torvet.
(Hotell Phoenix står nu på gårdens tomt).

I 1806 startet han en liten butikkforretning i Apotekerveiten, som blev bestyrt av hans hustru, Katharina Marie Møller, mens mannen var på reiser.

I 1817 kjøpte Lundgreen general von der Ostens store gård på Torvet, og i 1819 sluttet han med sjøen og utvidet sin forretning også til å omfatte kolonial en gros og handelsfart på Nordland.

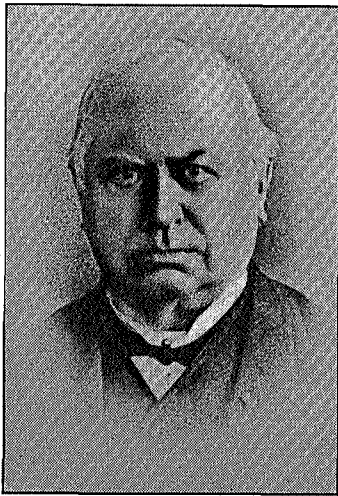
Efter Lundgreens død i 1831 blev firmaet fortsatt av fruene og fra denne tid heter huset

M. H. Lundgreens Enke.

Bankdirektør og Konsul Helmer Lundgreen.

(1815—1892),

sønn av M. H. Lundgreen og hustru født Møller. Helmer Lundgreen som i den siste halvdel av det forrige århundre var en av Trondhjems betydeligste menn, fikk sin praktiske utdanning i firmaet Jenssen & Co. Ved studium av byens kommersielle liv og utvikling vedkommende tidsrummet fra 1850 utover til 90-årene, stifter man snart bekjentskap med Helmer Lundgreens navn og det inntrykk man får er, at han var en stor kraft, med fremragende evner, — en mann som forstod å utnytte de muligheter der meldte sig og som eiet evner til å gjøre sig respektert.

Helmer Lundgreen.
Bankdirektør og konsul.
1815—1892.

De mennesker som beveget sig omkring hans sirkler som underordnede eller på annen måte stod i kontakt med hans interesser gjorde alltid sitt ytterste for å undgå å ha noe utestående med ham.

Helmer Lundgreen var i besiddelse av nettop de egenskaper som skal til for å skape og lede en stor bedrift.

I firtiaårene overtok han de av hans far i 1806 grunnlagte handelshus, som han oparbeidet til et av landets betydeligste i sin branche.

Helmer Lundgreen deltok også meget i det offentlige liv og var betrodd mange tillidshverv.

Han var i flere perioder byens

stortingsmann, direktør i Norges Bank i 33 år — og i en rekke av år medlem av Sparebankens direksjon, men hans livsverk var det store arbeide som han nedla ved grunnleggelsen og oparbeidelsen av Det Nordenfjeldske Dampskibsselskap. Som et bevis på Lundgreens interesse for alt som vedkom Nordenfjeldske kan nevnes, at han før sin død oprettet et legat på kr. 25,000.00 hvis renter skal tilfalle sjøfolk og deres etterlatte som har vært ansatt ombord i Nordenfjeldskes skib.

Konsul Helmer Lundgreen døde 27. januar 1892. Hans grav på Domkirkegården er prydet med et granittmonument med bronsjereleief, på foten av monumentet leses:

«Reist av erkjendtlige medborgere».

Fra 1871 inntrådte rittmester M. H. Lundgreen og konsul Claus Berg som medinnehavere i firmaet Lundgreens Enke. Førstnevnte uttrådte grunnet sykdom i 1880. Samme år inntrådte hans bror

Grosserer Fredrik Lundgreen

som chef og kompanion.

Han var sønn av konsul Helmer Lundgreen og frue Anna Christine Roshauw. Født 15. juni 1846 — død 12. mai 1913.

Fredrik Lundgreen var medlem av direksjonen for Det Nordenfjeldske Dampskibsselskap i en rekke år.

Han skjenket et legat på kr. 50,000.00 til Videnskapernes selskap — samt kr. 100,000.00 til det av hans far opprettede legat til beste for sjømenn som har reist med Nordenfjeldskes skib. Videre skjenket han sin store boksamling til fordeling mellom Videnskaps-selskapet og Trondhjems Handelsstands Forening. Trondhjems Kunstforening fikk hans malerisamling, Kunstindustrimuseet en rekke gjenstander og endelig fikk Trondhjems Handelsstands Forening kr. 10,000.00 til bibliotek.

M. H. Lundgreens Enke deltok i Nordlandshandelen med følgende 3 fartøier:

Jekt «Tvende Brødre» (Svend Engen).

Slupp «Marie» (J. Krogsto).

Slupp «Freya» (O. A. Winge).

C. L. Schreiner & Co.

C. L. Schreiner.
Grosserer.
1795—1848.

Grunnleggeren av dette firma Christian Ludvig Schreiner var født 8. oktober 1795.

Fikk i 1814 ansettelse i forannevnte handelshus Meincke Sønner & Co., avanserte til fullmektig og blev omsider optatt som associer.

Da Meincke & Co. ophørte i 1829 overtok han husets forretning samt Meincke-gården ved Lilletorvet og firmaets pakkhus i Kjøbmansgaten.

C. L. Schreiner var en av sin tids driftigste menn og nød stor tillid og anseelse innen byens merkantile stand.

Han var en skaper og hans navn er knyttet til alle større industrielle bedrifter som blev startet i Trondhjem i den 1ste halvdel av det 18de århundre.

Schreiner var i 1828 med og grunnla Kromfabrikken ved Lerfossen.

Omkring 1840 startet han Schreiners bryggeri (Trondhjems Bryggeri) som var byens første større bryggeri.

I 1843 var han en av de 4 menn som grunnla Fabrikken ved Nidelven.

Huset Schreiner var også adskillig interessert i eksportvirksomhet og eiet 3 skib som gikk i utenriks fart.

Skibenes navn var:

Skonnert «Orvar Odd» (J. G. Øyen).

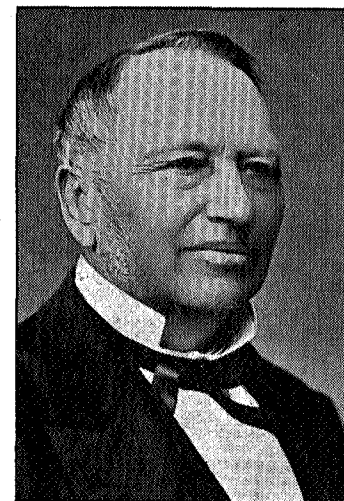
Skonnert «18. Juni» (G. Øyen).

Brigg «Elida» (P. Oldenborg).

C. L. Schreiner var gift med Cicilie Johanne Oeding (1798—1866). Han døde i 1848 og det var sorg i hele byen ved denne driftige manns bortgang.

Kjøbmann Christian Schreiner som i en rekke av år har drevet manufakturforretning i Trondhjem, og som nu eier gård nr. 30 i Olav Tryggvessøns gate er en sønnesønn av grosserer C. L. Schreiner.

Chr. Thaulow & Søn.

Konsul Chr. Thaulow.
1806—1888.

Tusener av trøndere har i generasjon etter generasjon stått i forbindelse med dette gamle handelshus og de fleste voksne mennesker i by og bygd kjenner firmaet Christian Thaulow & Søn som i hundre år har residert i det store bygningskompleks i Ravnkloa.

Huset Thaulow blev grunnlagt av konsul Christian Thaulow i 1831. Det har bestått i 104 år og er Trondhjems nest eldste handelshus.

Konsul Thaulow har skrevet både sin egen og de fleste kjente trønderiske menns personalia og han forteller i sin personalhistorie, at hans far sogneprest Hans Henrik Thaulow var sønn av kanselieråd og laugmann Anders Hansen og Anna Thaulow. Blev født på Knubberud ved Moss 10. januar 1754.

H. H. Thaulow kom til Stadsbygden som sogneprest i året 1800, og på Stadsbygdens prestegård blev konsul Chr. Thaulow født den 17. mars 1806.

I 12 år var Christian Thaulow ansatt hos konsul Jacob Schavland Gram og i dette hus fikk han en meget allsidig merkantil utdanning og foretok flere forretningsreiser til utlandet for nevnte store trelastfirma.

I 1831 startet Thaulow egen forretning i Strandgaten nr. 20, flyttet kort tid etter til Nordre gate, men overtok allerede i 1835 — ved makeskifte med fru Olava Wimpelmann firmaets nuværende eiendommer i Ravnkloa.

Han drev i begynnelsen assortert handel som var skikk og bruk i den tid. Omsatte kolonial — jern — jernvarer — kortevarer — manufaktur — trelast og fiskevarer med mere.

I sin kopibok for 1849 har han nedskrevet et brev til et firma i Hamburg og i samme meddeler Thaulow at han har et jaktfartøi under bygning på Trondhjems skibsverft og antyder at skuten muligens vil besøke Hamburg.

Nevnte fartøi er innført i Tollbodens måleprotokoll for 1850

og har fått navnet «Christine Pakket». Jaktens første skipper het B. C. Bye.

«Christine Pakket» seilte i en rekke av år i fart på Arendal og Skien. På sydtur var skuten lastet med fiskevarer m. m.

Til last hjemover var alltid medtatt til firmaet selv jern fra Nes Jernverk ved Arendal og støpegods fra Didrik Cappelen på Ulefos pr. Skien.

Thaulow & Søn hadde i flere menneskealdre forbindelse med nevnte to landskjente bedrifter.

I midten av det forrige århundre blev forretningen efter hvert anlagt til spesialforretning en gros i jern — jernvarer — støpegods og kull.

Konsul Chr. Thaulow var utvilsomt en meget arbeidssom mann, foruten å lede sin store forretning, innehadde han gjennom årene en rekke tillidshverv. Han var således kemner, verge for Domkirken, verge for Frue kirke, tilsynsmann for bankene ved auksjoner, innkvarteringsinspektør, medlem av formannskap og representantskap, medlem av Sparebankens direksjon, Realskolens direksjon, aktivt medlem av Videnskapernes selskap. I 1867 Østerriks konsul og ved siden av alt dette samlet han stoff til sin personalhistorie.

Konsul Chr. Thaulow trakk sig tilbake i 1833 og uttrådte av firmaet efter å ha ledet samme i 52 år. Han døde 1888.

Konsul H. H. Thaulow, (1838—1889),

forannevntes sønn, blev optatt som associe i 1869 — eneinnehaver i 1883. Var gift med Ulrikke Eleonora Steffens, født Jenssen.

Deres sønn

Grosserer Chr. Thaulow (1864—1930)

blev efter sin fars død i 1889 chef og i 1897 eneinnehaver av Chr. Thaulow & Søn.

Det er bare fem år siden grosserer Chr. Thaulow døde, og de fleste av byens borgere kjente ham og husker denne helstøpte personlighet, som i mange forbindelser har innrisset sitt navn i byens historie.

De yngre generasjoner så op til Christian Thaulow og betraktet ham som første representant innen de cirkler som interesserte sig for Trondhjems vekst og utvikling. Han kjente byens historie som få og Trondhjems vel var hans valgsprog.

Chr. Thaulow var født 25. mars 1864, student 1883, cand. jurist 1887. Han var energisk, kunnskapsrik, og det blev meget snart lagt beslag på hans store arbeidskraft, både innen det merkantile og kommunale liv. Blev innvalgt i direksjonen for Trondhjems Handelsstands Forening 1892 og var direksjonens formann i 7 perioder (1898 — 1903 — 1904 — 1909 — 1910 — 1911 — 1912). Hans funksjonstid falt i byens store utviklingsperiode som krevet meget av den mann som skulde lede næringslivets interesser.

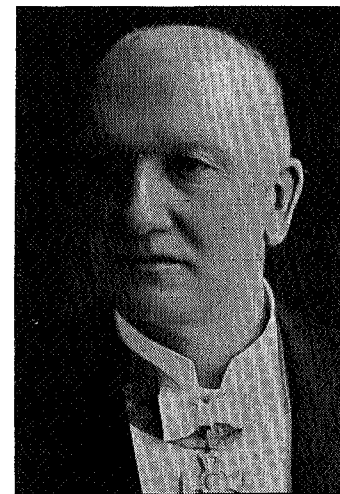
Chr. Thaulow var også innvalgt i bestyrelsen for den Norske Handelsstands Landsforening og møtte som delegert for Trondhjems Handelsstand i en rekke generalmøter. (I Drammen 1892 — Trondhem 1894 — Kristiansand S. 1896 — Bergen 1898 og i Nordland 1902.

I 1917 blev Chr. Thaulow utnevnt til æresmedlem av Trondhjems Handelsstands Forening og hans portrett blev samtidig avsløret i foreningens lokale.

Chr. Thaulow var også medlem av Videnskapernes selskap — interesserte sig for historie og spesielt for genealogi.

Et av de store tiltak som han stod i spissen for var Trondhjems Handelsgymnasium.

Han var formann i komitéen som forberedte grunnleggelsen, og efter at Handelsgymnasiet var opprettet blev han valgt til formann i bestyrelsen. I en av de siste taler som han holdt til handelsgymnasiastene uttalte han blandt annet: «Kunnskap er makt — det kan inntreffe forhold i tidenes løp som bevirker at man mister sitt rørlige gods i denne verden, men sin lærdom og sine kunnskaper mister man ikke. Derfor gjelder det om for dere unge å

Grosserer Chr. Thaulow.
1864—1930.

skaffe dere best mulig utdannelse, hvis dere skal hevde dere i konkurransen og ha noe å falle tilbake på».

Av Chr. Thaulows mange gjøremål kan videre nevnes, at han i årrekker var formann i Trondhjems børskomité, medlem av Norges Banks representantskap, formann i Trondhjems Sparebanks representantskap, viceformann i tilsynskomiteén for Meråkerbanen og Sunnanbanen. Han var også i årrekker medlem av Nordenfjeldske Kreditbanks direksjon.

Chr. Thaulow var medlem av Trondhjems bystyre og formannskap i ca. 22 år, og hvis man skal skildre hans store innsats på det kommunale område, vilde det bli et verk for sig selv.

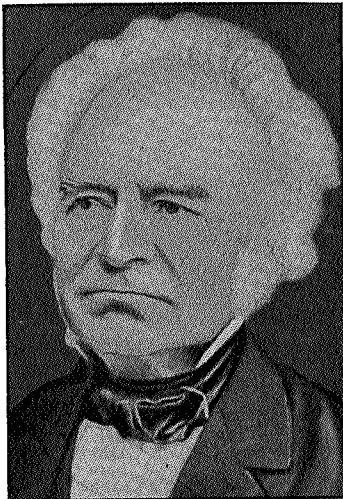
Han var ordfører i 1905—1908. Ridder av St. Olavsordenen og den Preussiske Kronorden.

Chr. Thaulow døde 12. september 1930 og budskapet om hans bortgang blev mottatt med sorg og vemod i hans fødeby.

Firmaet Thaulows nuværende chef — Chr. Thaulow — er en sønn av grosserer Chr. Thaulow og hustru født Wefring.

G. A. Hartmann.

Dette navn kommer man ofte over ved å blade i byens gamle kildeskrifter, som vedkommer de forskjellige ledende organer innen Trondhjems kommunale og økonomiske liv i det forrige århundres siste halvdel.

G. A. Hartmann.
1809—1886.

Georg August Hartmann var født i Glücksburg den 3. november 1809.

Han kom til Trondhjem 1825 og fikk ansettelse i et av byens eldre handelshus. I 1835 startet han sin meget kjente jernvareforretning som nu har vært drevet i nøyaktig 100 år.

G. A. Hartmann var i flere år medlem av Trondhjems kommune-styre og beklædde også stillingen som ordfører.

Han var videre medlem av Norges Banks representantskap og i lang tid direktør i Trondhjems Spare-

bank, samt i flere år direksjonens formann, medlem av Rørosbanens styre m. m.

Ridder av St. Olavsordenen.

G. A. Hartmann døde 23. mars 1886.

M. H. Hartmann:

Forannevntes sønn, født i Trondhjem 18. oktober 1850, var huset Hartmanns chef og innehaver i 34 år.

Han var også en meget benyttet mann innen Trondhjems kommersielle liv.

Mathias Helmer Hartmann døde 5. april 1920.

I. K. Lykke.

I det forrige århundre kom mange unge menn fra Røros, Alen, Kvikne og bygdene der omkring til Trondhjem og fikk ansettelse hos byens større kjøbmenn.

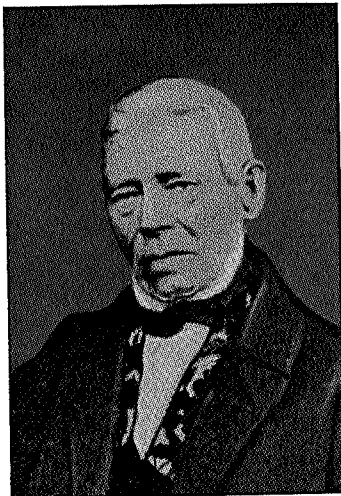
Flere av disse sønner fra bergstaden og traktene der oppe mellom fjellene var begavet og kloke mennesker som forstod å utnytte de chanser som byen bød på.

De skapte sig formuer, store handelshus, innflydelse, anseelse og mange av deres etterkomere inntar i våre dager på mange forskjellige områder ledelsen i Trondhjems by.

Skal her nevnes noen få navn:

Kjøbmann, Lars Aas kom fra Røros 1804, kjøbmann og legatstifter Lars Hansen fra Røros 1820, I. K. Lykke fra Kvikne 1821, kjøbmann og legatstifter Ingebrigt Eggen fra Alen i 1830, kjøbmann Ole Axelsen Moe fra Røros 1830 og kjøbmann Jens Axelsen Moe fra samme sted, Richard Knoff fra Kvikne 1836, kjøbmann og legatstifter Andreas Sivertsen How fra Soknedalen 1851, A. F. Wigen fra Røros 1865, grosserer M. Madsen fra Tynset 1873. Videre nevnes flere meget kjente navn i Trondhjem som nedstammer fra bergstaden Røros: Brødrene konsul Halvard Bachke og konsul Fritz Bachke, som i 1863 grunnla handelshuset H. & F. Bachke og startet i 1871 skibsrederfirmaet Bachke & Co.

Grosserer A. Dahl grunnla i 1873 handelshuset A. Dahl & Co. og hans bror kjøbmann og legatstifter Ole Dahl, som i 80-årene startet firmaet Ole Dahl.

I. K. Lykke.
1790—1865.

I. K. Lykke er det eldste av de handelshus som blev startet i nevnte menns tid.

Familien Lykke nedstammer fra sterke og begavede ætter i Kvikne og Østerdalen.

Firmaets grunnlegger Iver Knudsen Lykke blev født på gården Nylykken i Kvikne 19. september 1790 — sønn av gårdbruker og stiger ved Kvikne Kobberverk Knud Olsen Skogstad og hustru Karen Ivarsdatter Grøtli.

I. K. Lykke var i sine yngre dager ansatt en del år hos to firmaer i Kristiansund N., men flyttet i 1821 til Trondhjem og fikk ansettelse som

kjøbsvenn hos kjøbmann Arnt Solem. I hans forretning var Lykke i mange år, og fikk her en grundig praktisk utdanning for handelen etter den tids metoder.

I. K. Lykke blev i 1830 meddelt borgerskap som høkkert og firmaet Lykke kan således sies å være grunnlagt allerede i dette år.

I 1831 blev Lykke gift med enkefru Berthe Nesterud Bache, som eiet gård nr. 48 i Munkegaten og i denne eiendom har huset Lykke siden uavbrutt hatt sine forretningslokaler.

I 1836 fikk Lykke borgerskap som kjøbmann og dette år betrakter firmaet selv som sitt startår.

Lykke var en kristelig interessert mann og dette bestyrkes spesielt i at han i 1836 var med og stiftet Trondhjems Misjonsforening. Foreningens første protokoll er opbevart og Iver K. Lykkes navn er opført som en av stifterne.

Det var Nordlandshandelen som skapte grunnkapitalen i firmaet Lykke, og i denne gren av husets bedrifter var Lykke interessert i allerede i den tid han var ansatt i Solems forretning, idet han hadde part i slupp «Maren Lovise», som til stadighet seilte i handelsfart på Nordland og Finnmarken.

I. K. Lykke drev også en betydelig omsetning av kvernstener, som han solgte til en rekke forbindelser over det hele land.

I firtiårene kjøpte I. K. Lykke skværsuppen «Prøven» på 29 commerselaster. Skuten var bygget av Woigth på Trondhjems

skibsverft og ført av H. R. Eidem og skipper Bye. «Prøven» var disponert i nordlandsfarten, men seilte også til sine tider på Sørlandet og Kristiania med kvernstener.

I 1839 døde Lykkes hustru Berthe Nesterud Bache. Ekteskapet var barnløst.

I 1840 blev Lykke gift med Jacobine Meckalie Tangen på Tynset, datter av Peder Iversen Tangen og hustru Anna Kristine Blomberg. Brudens far drev Østerdalens største handelsforretning på gården Neby, Tynset.

I femtiårene åpnet I. K. Lykke en detaljforretning i kolonial og fetevarer i bryggen mot Gjetveiten og denne forretning som siden har vært drevet blev i 1896 flyttet til hovedgården mot Munkegaten.

Butikkforretningen, som uten tvil gjennom årene har vært byens største i sin branche, blev opprettet etter initiativ av fru Mechalie Tangen Lykke, som hadde lært kunsten å drive handel hjemme i sin fars store forretning på Neby.

Ved siden av forannevntes bedrifter blev firmaets grossforretning i kolonial huset Lykkes hovedforretning.

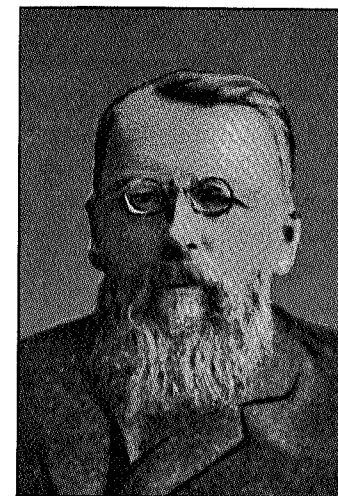
Kjøbmann I. K. Lykke døde 6. juli 1865 og hans annen hustru Mechalie Tangen Lykke døde 12. april 1878.

De hadde i sitt ekteskap 3 barn, 1 datter og 2 sønner.

Den eldste av sønnene grosserer Peder Knudsen Tangen Lykke (1843—1923) blev efter endt utdanning hjemme og i utlandet — i 1865 optatt som medinnehaber i firmaet I. K. Lykke og fra 1878 eneinnehaber.

I Peder Tangen Lykkes chefstid blev husets bedrifter utvidet på flere områder for å tilfredsstille de nye tiders krav og likeledes blev grossforretningens omsetning øket i betydelig grad.

P. T. Lykke hadde en levende interesse for å lære verden å kjenne og foretok i sin tid mange reiser

Grosserer P. T. Lykke.
1843—1923.

både hjemme i Norge og gjennom store deler av Europa. Han opholdt sig også flere ganger i lengere tid i Italia.

I 1889 var han på en lengere reise i Amerika, og i 1893 reiste han sammen med pastor Flod til Egypten og Palæstina.

I 1869 blev P. T. Lykke gift med Augusta Johanne Wanvik (1852—1914). Deres ekteskap var velsignet med 13 barn, 8 sønner og 5 døtre.

Tre av P. T. Lykkes sønner er forretningsmenn i Trondhjem.

Konsul Ivar Lykke.

Født 9. januar 1872, utdannet i England, Tyskland og Frankrike, opptatt som chef for firmaet I. K. Lykke i 1902.

Ved 30 års opofrende arbeide og deltagelse i det kommunale og offentlige liv, har konsul Ivar Lykke skapt sig en posisjon og en anseelse som kun få i et land kan opnå. Han er således den eneste hittil innfødte trondhjemmer som har oppnådd den ære å ha betrådt det høieste trin på rangstigen — ved å ha beklædt stillingen som regjeringssjef — statsminister og utenriksminister.

En politisk motstander skrev i en viss anledning blandt annet følgende om Ivar Lykke, som den gang var stortingspresident.

«Ivar Lykke er i besiddelse av sjeldne evner til å kunne vinne folk. Grei, ukunstlet og likefrem som han er både i det private og offentlige liv, kan man trygt si om ham, at han bare har venner.

En jovial vittig bemerkning fra Lykke er istand til å utjevne uoverensstemmelser hvor sådanne er tilstede, men samtidig er det ingen som mistenker ham for å flyte ovenpå. Han har bestemte meninger, konservative grunnsetninger og hans meningsfeller har også betrodd ham det høieste hverv som kan oppnåes ved valg og sitt hverv som stortingspresident fyller han med heder.

Hans administrasjonstalant og hans overlegne storskårenhet kommer ham i rikt mon til gode, likesom hans personlige elskverdighet.»

Fra 1905 har Ivar Lykke i en rekke perioder vært medlem av Trondhjems bystyre og formannskap, og var i perioden 1913—15 byens viseordfører.

For stortingsperioden 1912—15 valgtes han til stortingsmann og siden perioden 1915—18 har han uavbrudt vært stortingsmann.

Ivar Lykke har også i flere perioder vært valgt til stortingspresident.

I 1926 dannet han sitt ministerium og overtok selv utenriksministerstillingen.

Lykke har også vært medlem av flere offentlige kommisjoner og det tør sies, at han som formann i Englandsdelegasjonen løste en stor og vanskelig oppgave.

For tiden er Ivar Lykke formann i styret for «Den norske interparlamentariske gruppe».

Innen det kulturelle og merkantile liv har han også vært en meget benyttet mann.

Viseformann i styret for Vinmonopolet, medlem av styret for Norges Handelsstands forbund, medlem av Trondhjems Børs- og Handelskomite, formann i styret for Trondhjems Handelsstands Understøttelseskasse, medlem av Trondhjems Sparebanks forstandskap.

Videre har Lykke vært medlem i direksjonen for Trondhjems Handelsgymnasium siden samme blev opprettet og efter Chr. Thaulows bortgang valgtes han til direksjonens formann, medlem i styret for Folkemuseet for Trondhjem og Trøndelag.

Ivar Lykkes lange deltagelse i det nasjonale og internasjonale offentlige liv har også bragt ham på mange områder heder og oppmerksomhet.

Han er kommandør av St. Olavsordenen 1ste klasse for fortjenstfull utførelse av offentlige hverv. Dessuten er han tildelt følgende 8 utenlandske ordener:

Storkors av Franske Æreslegions orden.

- »— Danske Danebrogorden.
- »— Portugisiske Kristus orden.
- »— Italienske St. Mauritius & St. Lazarus orden.
- »— Siamesisk Hvite Elefantorden.
- »— Islands Falkorden.
- »— Finske Roseorden.
- »— Latrias 3 stjerner.

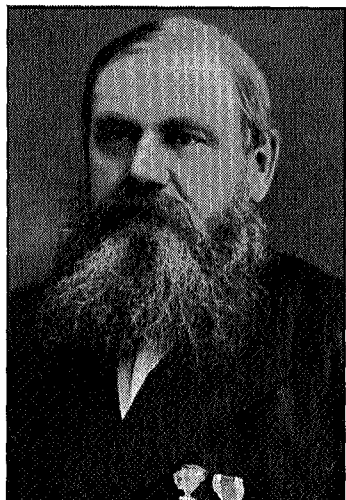
Reidar Lykke.

Født 8. august 1889 — grosserer, medinnehaber og chef i firmaet I. K. Lykke.

Per Tangen Lykke.

Født 1. mai 1895, skibsreder og skibsmegler i Trondhjem.

Handelshuset H. F. Klingenberg.

Konsul H. F. Klingenberg.
1815—1887.

Dette kjente Trondhjemsfirma har bestått i 95 år og har den hele tid holdt til huse i Kjøbmannsgaten 38.

Av tolletatens statistikk over eksport og import sees, at H. F. Klingenberg har vært et av byens største hus og inntar fremdeles en ledende stilling i sin branche.

Firmaet blev startet av konsul Halfdan Fredrik Sommerfeldt Klingenberg (1815—1887) i 1839, sønn av foged I. N. H. Klingenberg og hustru Bennedikta Sommerfeldt. Han var gift med Martha Lysholm, datter av fabrikkieier Jørgen B. Lysholm og hustru født Krabbe.

I femti-sekstiårene drev firmaet rederibedrift, eksport av trelast, fiskevarer og importerte kaffe, salt og kolonial.

I de siste femti år har huset spesialisert sig i omsetning av kolonial en gros.

H. F. Klingenberg var russisk konsul og eiet firmaets gamle forretningsgård i Kjøbmannsgaten.

I femtiårene bygget han sitt vakre landsted ved Rønningsbakken, og det villabyggede strøk derinne har fått sitt navn efter hans går — Klingenbergeløkken.

Konsul H. F. Klingenberg hadde i sitt ekteskap 12 barn og 3 av hans sønner blev forretningsmenn i Trondhjem, nemlig:

Konsul Halfdan Klingenberg.

Efter endt utdannelse i utlandet blev han i 1867 chef for huset Klingenberg.

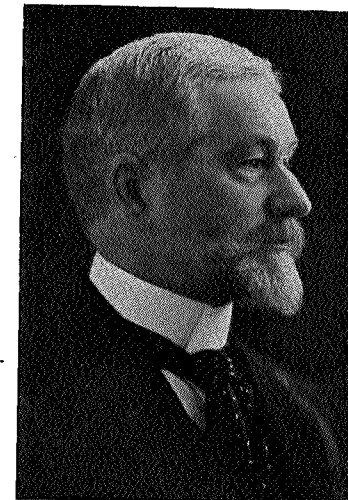
Halfdan Klingenberg var i en rekke av år en meget benyttet mann innen byens forretningsliv. Formann i Trondhjems Handelsstands forening, formann i kolonialgrossistenes forening, medlem av direksjonen i Nordenfjeldske Dampskibsselskap m. v.

Han var en nobel personlighet og hadde utstrakt interesse for kunst og kultur og forøvrig for alt som var vakkert og harmonisk. Hans navn er særlig knyttet til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum som blev stiftet efter hans initiativ i 1893.

Dette museum har stadig vokset og blitt en viktig faktor i byens og distriktenes kulturliv. Om konsul Halfdan Klingeborgs innsats for dette museum skal vi senere komme tilbake til under en visitt i museet.

Konsul Halfdan Klingenberg døde 8. januar 1927.

Ved åpningen av hans testamente viste det sig, at han hadde skjenket følgende til legater til sin fødeby: kr. 200,000,00 til Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum. Kroner 50.0000.00 til diakonissegjerningen i Trondhjems by. Kr. 25,000,00 til Trondhjems Handelsstands Understøttelseskasse. Dessuten skjenket han sin verdifulle malerisamling — 18 billeder — til Trondhjems Kunstforening.

Konsul Halfdan Klingenberg.
1849—1927.

Konsul Ingvar Klingenberg.

Født 25. juni 1863.

Efter erholdt eksamen ved Katedralskolen fikk han sin merkantile utdannelse dels hjemme og dels ved flerårig opphold i forskjellige lande i Europa.